

Karl Laas
Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee

28.01.2020 nr 1.1-16/66-2

PPA seisukohad

Austatud Karl Laas

Edastame seisukohad vastavalt 2019. aasta novembris toimunud Politsei- ja Piirivalveameti ning Keskkonnaameti töötajate kohtumistel käsitletud küsimustele:

1. Loamenetluse ning järelevalve sõltumatus tagamine PPA-s

Eestis on palju asutusi, kus teatud valdkonna korraldamine ja järelevalve teostamine toimub ühes ja samas asutuses. PPA seisukoht on, et ühe ja sama asutuse poolt (tegevus)lubade menetlemine, järelevalve ning vajadusel haldus ja -süüteomenetlus on efektiivne ning on ressursi kasutamise vaatest kõige otstarbekam. Koos tegemine annab parema info liikumise ja kiirema reageerimisvõime. Vahetult on võimalik info põhjal otsuseid teha ja neid kohe ka ellu viia. Kõikide PPA poolt väljastatavate lubade osas annab seadusandja ette reeglistiku (nõuded taotlejale, nõuded kontrollile, kontrolli esemed, nõuded järelevalvele, järelevalve esemed, keeldumise alused jne).

Näited kahe erineva teenuse vaates:

Tegevus- ja relvalubade väljaandmise teenus	Teenusega tagatakse relva- ja tegevuslubade väljaandmine, vahetamine, kehtetuks tunnistamine ning kehtivuse peatamine ettenähtud juhtudel ja korras. Ohtude ennetamiseks ja tõrjumiseks teostatakse riikliku järelevalvet relva- ja tegevuslubade omanike üle, peetakse arvestust relvade, relvalubade ja tegevuslubade üle. Samuti korraldatakse loata või leitud relvade hoiule võtmist, tsiviilrelvade ja laskemoona riiki sisse- ja väljaveo lubade väljastamist ning tsiviilrelvade ja laskemoona sundvõõrandamist.	Sarnaselt tegutsetakse nii füüsilise isiku relvaloa kui ka juriidilise isiku tegevusloa menetlustes. Eelkontroll viiakse läbi ja luba väljastatakse ühe teenuse poolt, kõik ametnikud on tegevad prefektuuri samas struktuuriüksuses. Eelkontrolli on kaasatud ka piirkondliku politseitöö teenus (teostab relva hoidmise tingimuste kontrolli). Järelkontroll ning vajadusel menetlus teostatakse samuti sama teenuse ametnike poolt, kes teostab eelkontrolli. Sõltuvalt üksuse suuruselt ja töö mahust on mõningatel juhtudel eelkontroll, järelkontroll ja menetlus jagatud erinevate ametnike vahel samas üksuses. Väiksemates üksustes võib sama ametnik teostada nii eelkontrolli,
--	--	---

		järelekontrolli kui ka vajadusel menetlust.
Õigusliku staatuse määramise teenus	Teenusega tagatakse Eestis elamiseks ja töötamiseks loa väljastamine selleks õigustatud isikule, tuvastatakse lubade väärkasutajad ja ning viiakse õigeaegselt läbi vajalikud menetlustoimingud loa kehtetuks tunnistamiseks.	Eelkontroll viiakse läbi ja luba väljastatakse ühe teenuse poolt. Jooksev järelevalve teostatakse migratsioonijärelevalve teenuse ¹ poolt. Seda ennekõike ressursside optimaalse kasutamise põhjusel (migratsioonijärelevalve teenus teostab laiemas tähenduses Eestis viibivate isikute (kõik isikud) viibimise seaduslikkuse kontrolli). Loa pikendamisel teostab õigusliku staatuse määramise teenus järelekontrolli. Vajadusel viiakse läbi ka menetlustoimingud. Kõik ametnikud on tegevad prefektuuri samas struktuuriüksuses. Üldjuhul on eristatud loa väljastamisega tegelevad ametnikud järelekontrollist, samas on ka siin tulenevalt piirkondlikest eripäradest võimalus, et üks ja sama ametnik teeb eelkontrolli, järelekontrolli ning viib läbi menetlusi.

2. Keskkonnajärelevalve võimalikul koondamisel PPA-sse keskkonnavaldkonna teenuste prioriteetsus võrreldes olemasolevate teenustega

PPA põhieesmärk on turvalisuse tagamine. Keskkonnajärelevalve panustab kindlasti kõige üldisemas tähenduses turvalisusesse, kuid vahetu mõju sellele puudub. Sestap võib prognoosida, et võrreldes teiste siseturvalisuse tagamise panustavate PPA pädevusse kuuluvate tegevustega (kogukondliku turvalisuse tagamine, kogukonnaga seotud süütegude lahendamine, riigipiiri valvamine, võitlus raske ja organiseeritud kuritegevuse vastu, migratsioonijärelevalve jne) jäävad keskkonna järelevalvega seotud teemad PPA-s väheprioriteetseteks. Keskkonnainspektsiooni ülesannete liitmisel PPA-ga võib tekkida olukord, kus keskkonna teemad „lahustuvad“ muude kriitiliste ning kiiret sekkumist nõudvate siseturvalisuse tagamisega seotud küsimuste vahel ning selle tagajärjel ei ole keskkonna teemadega tegelemine nii süsteemne ja põhjalik, kui seda teeks spetsiifiline eraldiseisev amet.

3. Keskkonnaalaste kompetentside olemasolu või kompetentside loomise võimekus ja ressursikulu PPA-s

Täna puudub PPA-l kompetents keskkonnateemadega tegelemiseks. PPA on planeerinud oma personali värbamise ning koolituse olemasolevate ülesannetega seonduvalt. Peame arvestama, et PPA politseiametnikud peavad olema valmis tegutsemiseks ka häda- ja kriisiolukordades. Peamiselt tulevad uued töötajad (politseiametnikud) PPA-sse läbi SKA kutse- või kõrghariduse

¹ Migratsioonijärelevalve teenus - teenusega tagatakse Eestis ebaseadusliku viibimise ja töötamise tuvastamiseks kontrollide läbiviimine, rikkumiste menetlemine, karistuste kohaldamine. Isikute kinnipidamiseks kohtule taotluste esitamine ja kohtus esindamine ning isikute kinnipidamise korraldamine ja isikute väljasaatmise ettevalmistamine ja väljasaatmine.

õppe, kus nad saavad baasettevalmistuse, mis sisaldab endas nii vajaliku kompetentsi saamist igapäevatööks kui ka tegutsemist ohu- ja hädaolukordades. Juba praegu on SKA koolituskava maht kriitilise piiri peal ning mingi täiendava kompetentsi (keskkonna alane) loomine baaskoolituse raames ei ole võimalik.

Viimase kahe aasta jooksul on keskkonnaga seotud süütegude menetlemine politsei poolt olnud marginaalne, vt lisatud tabel:

Keskkonnaalaste kuritegude menetlemine	2018	2019
Karistusseadustik		
§ 264. Looma julm kohtlemine	37	40
§ 356. Puude ja põõsaste ebaseaduslik raie		1
§ 361. Loodusliku loomastiku kahjustamine	9	1
§ 363. Keskkonnakaitseloata tegutsemine	1	
§ 364. Keskkonna saastamine		1

Keskkonnaalaste väärtegude menetlemine	2018	2019
Karistusseadustik		
§ 352. Tuleohu tekitamine looduses	1	1
Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus		
§ 66 ² . Heakorra- ja kaevetööde eeskirjade rikkumine ning koormise täitmata jäätmine	8	
§ 66 ³ . Koorte ja kasside pidamise eeskirjade rikkumine	131	119
Loomakaitseseadus		
§ 66 ¹ . Loomapidamisnõuete rikkumine	7	2
§ 66 ² . Looma suhtes lubamatu teo toimepanemine	10	6

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet, ALIS (MIS)

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Krista Aas

peadirektori asetäitja arenduse alal